

تئاتر نباید تعطیل شود

کوروش سلیمانی، کارگردان تئاتر: با وجود همه مشکلات ما همچنان بای تئاتر ایستاده‌ایم و کار می‌کنیم چون باور داریم در هیچ شرایطی تئاتر نباید تعطیل شود اما گاهی از خودم می‌پرسم که با وجود چنین کم‌توجهی‌هایی چقدر می‌توان ایستادگی کرد؟ نمی‌دانم اگر تولید فرهنگی را وظیفه خود بدانیم چقدر می‌توانیم مستقل بمانیم، / ایسنا

آرزوی بازگشت به دهه ۸۰

نقیسه روشن، بازیگر: امیدوارم تلویزیون به روزگار سال‌های دهه ۸۰ برگردد که مردم در پارک ملت با اشتیاق سریال‌های «اغما»، «ترگس» و «میوه ممنوعه» را نگاه می‌کردند. من آرزو دارم تلویزیون به آن روزها برگردد چراکه برخی هنرمندان فقط بازیگر تلویزیون هستند. / صبا

تیغ و تبریشم

سعیدمرتوی: روزنامه‌نگار

نوری، هاگانا و یهودیان پراکنده دنیا

چند نکته درباره «سرب» که از منظر ملی دیده‌صهیونیسم را بررسی می‌کند

۱ برداشت آزاد مسعود کیمیایی از فیلم‌نامه تصویب‌شده «هاگانا»، نخستین گام بلند او در سال‌های بعد از انقلاب برای تکرار موفقیت دوران طلایی «قیصر» و «گوزن‌ها» بود. تا قبل از «سرب» و در طول یک‌دهه، کیمیایی به‌عنوان موفق‌ترین و پرکارترین فیلمساز جریان موج نوی سینمای ایران، تنها ۴فیلم ساخته بود؛ «خط قرمز» که به محاق رفت و «تیغ و تبریشم» که نسخه جرح و تعدیل شده‌اش در گیشه شکست خورد. مفهوم موفقیت برای چهره محبوب و کارزماتیک سینمای قبل از انقلاب، از دست رفته بود. شکست «تیغ و تبریشم» فعالیت کارگازاد فیلم را به تعلیق برده بود و اینکه سیدمحمد بهشتی، مدیرعامل فارابی فیلم‌نامه «هاگانا» را پیشنهاد کرد؛ فیلم‌نامه‌ای با مضمون ضدصهیونیستی و درباره گروه هاگانا که ماجرایش در دهه ۲۰می‌گذشت؛ پیشنهادی که کیمیایی آن را پذیرفت، ولی عملاً در بازنویسی از فیلم‌نامه تیرداد سخایی، فقط هاگانا ماند و دهه ۲۰ به قول کیمیایی در مصاحبه‌ای در همان زمان «زمینه وقوع ماجرا و مسئله صهیونیسم در فیلم ثابت ماند و بقیه ماجرا کاملاً عوض شد.» (ماهانامه فیلم، شماره ۶۷، شهریور ۱۳۶۷). محمدهاشم سبویکی شد تهیه‌کننده و در زمستان ۶۶ و بهار ۶۷ کیمیایی و گروهش سرب را فیلمبرداری کردند. بهمن ۶۷ و در هفتمین جشنواره فیلم فجر، «سرب» روی پرده آمد و اتفاقی که همه منتظرش بودند رخ داد؛ کیمیایی به دوران اوجش بازگشته بود.

۲ «تقدیم به یهودیان پراکنده دنیا.» «سرب» با این جمله شروع می‌شود؛ جمله‌ای که از همان ابتدا موضع فیلم را روشن می‌کند و بین صهیونیست‌ها و یهودیان تفاوت قائل می‌شود. تیزتر از با عکس‌هایی از آدم‌هایی که کنار ساحل ایستاده‌اند و می‌خواهند سوار کشتی شوند و با توجه به جمله اول فیلم، می‌دانیم که یهودیانی هستند که قصد مهاجرت به سرزمین موعود را دارند، شروع می‌شود. سکانس افتتاحیه، شامل برداشت بلندی که معرف هنر فیلمبرداری (محمود کلاری) هم هست، به شکلی مسئله مسئله مهاجرت به سرزمین موعود را به نمایش می‌گذارد. حرکت دوربین از چهره خون‌آلود مردی که کشته شده به‌سوی مورچه‌های روی دیوار و تیتل به بالا تا رسیدن به روزنامه‌های که روی دیوار چسبانده شده، تم اثر را به‌صورت فشرده بیان می‌کند. حرکت مورچه‌ها در یک قدمی فاجعه (مردی که به قتل رسیده است) معادل تصویر مناسبی برای مهاجرت یهودیان به سرزمین موعود است.

۳ تمام شخصیت‌های منفی فیلم «سرب» با یک نام شناخته می‌شوند: هاگانا. سازمانی صهیونیستی که از میانه‌های دهه ۳۰ میلادی شروع به فعالیت کرد و به‌عنوان تشکیلی نظامی در شکل‌گیری اسرائیل، سرکوب فلسطینی‌ها و تشویق یهودیان برای مهاجرت به سرزمین‌های اشغالی نقش مؤثری ایفا کرد. هاگانا در ایران هم فعالیت می‌کرد و فعالیت‌هایش از نظر مطبوعات وقت دور نمانده بود. مرد امروز، روزنامه‌های که نوری، قهرمان فیلم سرب آرزویش کار کردن در آن بود، یکی از روزنامه‌هایی بود که علیه هاگانا مقاله منتشر می‌کرد. در فیلم «سرب»، هاگانا در قطب شر ماجرا قرار دارد. بدمن‌های فیلم از یزقل، مه پر (بدالله رضوی)، شمعون (نرسی گریگیا) و اسحاق (میرمحمد تجدد) تاندان‌پزشکی که در شروع فیلم درباره غفونت و تیغوس و سرزمین موعود سخنرانی می‌کند، همگی عضو هاگانا هستند.

متهم کردن میرزا محسن به قتل همسایه یهودی‌اش هم جزو برنامه‌های هاگانا برای یهودی‌هراسی و تشویق ایرانیان یهودی برای مهاجرت به اسرائیل بود. در همان سال‌ها روزنامه مرد امروز ترجمه مقاله‌ای را به نقل از نیویورک هرالد تریبون منتشر می‌کند که تیتیرش این است: «با اگر فلسطین اشغال شود ایرانی‌ها یهودیان را قتل‌عام می‌کنند؟!»

۴ یکی از تم‌های «سرب» تنهایی و بی‌پناهی آدم‌هاست. تقریباً همه آدم‌های اصلی «سرب» تنها بی‌پناه هستند. تصویر ابتدایی فیلمساز از یهودیانی که سواد مهاجرت به سرزمین موعود را دارند هم منطبق با همین تم است. دانیال و همسرش مونس شخصیت‌های برگزیده فیلمساز از یهودیان ایران هستند که نسبتی با صهیونیست‌ها ندارند و در واقع قربانی مطامع آنها هستند. تصویر همدلی برانگیز کیمیایی از یهودیان، در عین نقد صریح هاگانا و صهیونیسم جهانی، با توجه به اینکه «سرب» نخستین فیلم سینمای ایران در این زمینه است، نشان‌های است از هوشمندی و دقت نظری که بعدها در برخی از فیلم‌های سینمای ایران با موضوع مشابه دیده نشد و کار به جایی رسید که سا هدف انتقاد از صهیونیست‌ها به دین یهود توهین شد و جامعه کلیمای ایران را هم متأثر کرد. از این منظر است که «سرب» همچنان مثال‌زدنی و منحصر به فرد به‌نظر می‌رسد که در لحن انتقادی‌اش نسبت به صهیونیست‌ها کاملاً صراحت دارد و در عین حال با یهودیان همدلی می‌کند. نکته مهم تر اینکه در نهایت «سرب» بیش از اینکه درباره هاگانا و یهودیان پراکنده دنیا و رخدادهای سیاسی- تاریخی دهه ۲۰باشد، فیلمی است درباره آیین برادری و تهاپی. بار عاطفی «سرب» و حس و حال کیمیایی‌وارش آن را به یکی از دلپذیرترین فیلم‌های بعد از انقلاب تبدیل کرده است. پیام سیاسی فیلم در پس‌زمینه قرار دارد و این مایه ادای دین به سینمای کلاسیک و مشخصاً فیلم‌نوارهای دهه‌های ۴۰ و ۵۰ میلادی است که با تسلط و مهارت کیمیایی، باعث می‌شود تا «سرب» بعد از گذشت بیش از ۳۰دهه همچنان توسط نسل‌های بعدی دیده شود و اتفاقاً پیام سیاسی سرب هم به واسطه اینکه فیلم پر‌قصه‌گویی استوار است، نه شعار و مفاهیم و اسناد تاریخی، بیشتر کار می‌کند و تأثیر می‌گذارد.

وعده تولید ۶فیلم با موضوع غزه به کجا رسید؟

با گذشت ۳۰سال هنوز «بازمانده» حرف اول را می‌زند

سینمایی مقاومت

مکث

گزارش فهیمه پناه آذر روزنامه‌نگار

آذرماه سال گذشته بود که محمد مهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد، در یک برنامه تلویزیونی از ساخت ۶فیلم سینمایی با موضوع غزه خبر داد؛ خبری که در حد حرف ماند و با گذشت تقریباً ۵ماه خبری از آن نیست. هر چند در این سال‌ها درباره فلسطین فیلم‌هایی تولید شده است، اما هیچ کدام نتوانسته‌اند مانند «بازمانده» سیفاالله داد در یادها بمانند.

خبری از «بازمانده ۲» نیست

وزیر ارشاد عنوان کرده بود که در فارابی برای ساخت «بازمانده ۲» با تهیه‌کننده کار مذاکراتی شده. البته تیرماه سال گذشته نیز از پایان نگارش فیلم‌نامه صحبت شده و اینکه قرار است پیش‌تولید فیلم آغاز شود. فیلم‌نامه‌ای که سیفاالله داد آن را براساس داستانی از غسان کنفانی، نویسنده فلسطینی، به نام «بازگشت به حیفا» نوشته بود و موضوع آن به سال ۱۹۴۸ و تشکیل اسرائیل و حکومت آن بر شهر حیفا مربوط می‌شود. حالا ماه‌ها از این خبر می‌گذرد و به نظر می‌رسد پرونده تولید «بازمانده ۲» بسته شده است.

ثابت یکی دو فیلم‌نامه در فارابی

البته وزیر ارشاد از تولید ۶فیلم دیگر از غزه خبر داده بود که با پیگیری‌ها به نظر می‌رسد در این مدت تنها یکی دو فیلم‌نامه در فارابی ثبت شده است و هنوز سر نوشت آنها مشخص نیست. با توجه به وضعیت سینمای ایران، چه در تولید و چه در اکران، تولید ۶فیلم در یک سال بعید به نظر می‌رسد و باید دید وعده وزیر چه زمان تحقق خواهد یافت.

هدف: ارائه آمار

بعد از صحبت‌های وزیر، مدیران برخی از سازمان‌ها نیز در مراسم مختلف از حمایت تولیدات مرتبط با فلسطین صحبت کردند. به‌نظر می‌رسد تولید یک فیلم سینمایی قابل قبول و با کیفیت بهتر از هزینه کرد برای تولید انواع آثار مرتبط با فلسطینی‌بانشد که نه در اکران اقبالی دارند و نه می‌توانند رضایت بینندگان تلویزیون را جلب کنند؛ آثاری که صرف ارائه آمار تولید می‌شوند و در نهایت بعد از یک نمایش به فراموشی سپرده خواهند شد.

The Matrix

«ماتریکس ۵» در راه است

لانا و اچوفسکی تهیه‌کننده اجرایی، حضور کیانار یوز قطعی نیست

در تمام فیلم‌های قبلی در نقش‌های نو و ترینیتی مقابل دوربین رفتند، در قسمت پنجم حاضر خواهند بود یا خیر.

جزئیات داستان «ماتریکس ۵» فاش نشده است، اما جسی ارمن رئیس تولید موشن پیکچرز برادران وارنر اذعان می‌کند که داستان، دنیای فانتزی این فیلم را بدون فاصله گرفتن از چیزی که باعث موفقیت این مجموعه فیلم شده است، پیش خواهد برد.

«درو گنارد» که کارگردانی «ماتریکس ۵» را برعهده خواهد داشت، برای نوشتن فیلم‌نامه «ماتریکس ۵» اقتباس علمی تخیلی به کارگردانی ری‌دلی اسکات و با بازی مت دیومن، نامزد دریافت جایزه اسکار شد. از دیگر فیلم‌های بلند او می‌توان به نگارش فیلم‌نامه «کلوریلد» و «جنگ جهانی زد» و نویسندگی و کارگردانی فیلم‌های «کلبه‌ای در جنگل» و «زمان‌های بد در آل رویال» اشاره کرد.

با وجود شکست قسمت چهارم، قرار است «ماتریکس ۵» ساخته شود.

قسمت جدید از سری فیلم‌های علمی تخیلی «ماتریکس» برای نخستین بار بدون حضور و اچوفسکی‌ها در مقام کارگردان جلوی دوربین می‌رود. استودیو برادران وارنر اعلام کرد که پنجمین فیلم «ماتریکس» در حال ساخت است و این نخستین قسمت بدون حضور لانا یا لیلی و اچوفسکی به‌عنوان کارگردان خواهد بود؛ در عوض درو گنارد، فیلم‌نامه‌نویس «ماتریکس» یعنی «رستاخیزها» در سال ۲۰۲۱ را برعهده داشت، و وظایف فیلمسازی را برعهده خواهد داشت.

لانا و اچوفسکی که کارگردانی آخرین قسمت «ماتریکس» یعنی «رستاخیزها» در سال ۲۰۲۱ را برعهده داشت، به‌عنوان تهیه‌کننده اجرایی حضور دارد. به گزارش وایتی، هنوز مشخص نیست «کیانو ریوز» و «کری آن ماس» که

گزارش ۲

رستاخیزهای ماتریکس (۲۰۲۱)

The Matrix Resurrections

کارگردان:

واچوفسکی‌ها
بازیگران: کیانو ریوز، کری آن-ماس، لمبرت ویلسون، جیدا پینکت اسمیت، یحیی عبدالمتین دوم، جسیکا هنویک، جاناتان گروف، نیل پاتر یک هریس، بریانا چوپورا و کریستینا ریچی

چهارمین قسمت از سری فیلم‌های ماتریکس با تأخیری ۱۸ساله ساخته شد و در گیشه هستند. ترینیتی، مورفیوس و برنامه متحد آنها به نام سرفاف با بازی کالین کاسترو در سان فرانسیسکو به نمایش درآمد و در ۲۲دسامبر ۲۰۲۱ به‌صورت سینمایی و از طریق سرویس پخش اچ‌بی‌وی ام‌کس توسط برادران وارنر پیکچرز منتشر شد.

انقلاب‌های ماتریکس (۲۰۰۳)

The Matrix Revolutions

کارگردان:

واچوفسکی‌ها
بازیگران: کیانو ریوز، لارنس فیشبن، کری آن-ماس، هوگو وینینگ، دنیل برنهارت، مونیکا بلوچی، جیدا پینکت اسمیت، هری لنیکس، لمبرت ویلسون و ویلسون و گلوریا ی فاستر

در فیلم انقلاب‌های ماتریکس، ماشین‌ها در حال نزدیک شدن به شهر زاپان هستند. ترینیتی، مورفیوس و برنامه از مواجه شدن با مشکلات فراوان از جمله پیدا کردن کلیدساز، ملاقات دوباره با مأمور اسمیت و مقابله با نرم‌افزاری خطرناک به نام مروینجین، بالاخره نزد طرح ماتریکس می‌رود.

بازگردانی مجدد ماتریکس (۲۰۰۳)

The Matrix Reloaded

کارگردان:

واچوفسکی‌ها
بازیگران: کیانو ریوز، لارنس فیشبن، کری آن-ماس، هوگو وینینگ، جو پانتولیانو و گلوریا ی فاستر

در ماتریکس ۲ن دو جست‌وجو برای پیدا کردن جواب سؤالات خود به ملاقات طرح ماتریکس می‌رود. او پس از مواجه شدن با مشکلات فراوان از جمله پیدا کردن کلیدساز، ملاقات دوباره با مأمور اسمیت و مقابله با نرم‌افزاری خطرناک به نام مروینجین، بالاخره نزد طرح ماتریکس می‌رود.

شنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۳ - شماره ۹۰۶۳

۷

یاد

تشییع پیکر رضا داوودنژاد از مقابل خانه سینما

پیکر رضا داوودنژاد امروز از مقابل ساختمان شماره ۲خانه سینما تشییع می‌شود. مراسم تشییع پیکر رضا داوودنژاد با یکر جوان سینما و تلویزیون کشورمان، از ساعت ۹ صبح شنبه هجدهم فروردین‌ماه در خانه سینما شماره ۲ برگزار می‌شود.

بعد از این مراسم، پیکر داوودنژاد برای تدفین، به قطعه هنرمندان بهشت زهرا منتقل خواهد شد. مرحوم رضا داوودنژاد بازیگر سینمای ایران فعالیتش در سینما را از دوران کودکی و با فیلم «بی‌پناه» شروع کرد و طی سال‌های فعالیتش در فیلم‌های مطرحی چون «مصایب شیرین»، «مرهم»، «خیابان‌های آرام»، «هوو»، «لامینور»، «بی‌رویا» و ... بازی کرد. او در سریال‌های «خاطر هانگیزی چون «پشت کنکوری‌ها»، «باغچه‌مینو»، «زندگی به شرط خنده» و «متهم گریخت» هم جلوی دوربین رفته بود. رضا داوودنژاد ۱۳ فروردین ماه بر اثر عوارض ناشی از پیوند کبد درگذشت.

هالیوود

«تلماسه ۳» ساخته می‌شود

ساخت فیلم سوم «تلماسه» به کارگردانی دنی ویلنوو تأیید و مشخص شد که فیلم بعدتر او هم «جنگ هسته‌ای: یک سناریو» خواهد بود. به گزارش مهر به نقل از وایتی، پس از موفقیت «تلماسه: قسمت دوم»، کارگردان آن دنی ویلنوو ۲ پروژه بعدی خود را پیدا کرده است: این فیلمساز در حال مذاکره است تا با همکاری دیوید با کیمپلی «لجندری» از کتاب برنده جایزه پولیتزر «جنگ هسته‌ای: یک سناریو» نوشته آنی یاکوبسن اقتباس کند. این کمپانی همچنین تأیید کرد که برای ساخت سومین فیلم «تلماسه» با ویلنوو همکاری می‌کند.

«لجندری» امتیاز ساخت یک فیلم بلند از کتاب غیرداستانی یاکوبسن را در دست دارد و ویلنوو در حال مذاکره با این استودیو برای تولید، اقتباس و با کارگردانی آن است. کتاب یاکوبسن که ۲۶ مارس منتشر شد به بررسی سناریویی می‌پردازد که در صورت وقوع یک جنگ هسته‌ای رخ می‌دهد. در این کتاب ده‌ها مصاحبه اختصاصی با متخصصان نظامی و غیرنظامی که سلاح‌ها ساخته‌اند انجام شده است. در همین حال «تلماسه: قسمت دوم» ساخته ویلنوو همچنان در گیشه سینماهای جهان می‌فروشد و فروش آن تاکنون به ۳۰۰میلیون دلار رسیده است.

جشنواره

افتتاحیه کن هفتادوهمتم

با «برده دوم»

جشنواره فیلم کن با فیلم «برده دوم» کونتین دی‌پیو با بازی لنا سیدو و ونسان لیدون افتتاح می‌شود. هفتادوهمتن دوره جشنواره فیلم کن با فیلم «برده دوم» ساخته کونتین دی‌پیو کار خود را شروع می‌کند. این فیلم یک کمدی سورئال فرانسوی با بازیگران مطرحی چون لنا سیدو، ونسان لیدون (که سال ۲۰۲۲ رئیس هیأت داوران بود)، لویی گارل ورافائل کینار است. این فیلم ۱۴ می (۲۵ اردیبهشت) در بخش خارج از مسابقه پخش و همزمان در سینماهای فرانسه اکران می‌شود. «برده دوم» درباره بازیگرانی است که در یک فیلم محکوم به فنا بازی می‌کنند. دی‌پیو کارگردان فیلم از محبوب‌ترین و پرکارترین فیلمسازان فرانسوی است که سال ۲۰۲۳ دو فیلم روی پرده داشت. جشنواره کن از کونتین دی‌پیو به‌عنوان فیلمساز یاد کرد که آزادی را در لحن، فرم و موضوع بی‌می‌گیرد و با مجموعه‌ای از آثار گسترده (۱۳ فیلم بلند در ۱۷ سال) شناخته می‌شود. در ادامه گفته شد: وی ابزورد را به‌عنوان یک ژانر به خودی خود تثبیت کرد و همه ژانرهای دیگر را به لرزه درآورد. «برده دوم» هم نمونه‌ای کامل از این ژانر است. اولین نمایش «برده دوم» در شب افتتاحیه کن، به معنی نخستین حضور این فیلمساز در بخش خارج از مسابقه است و وی پیش از این با «سیگار موجب سرفه می‌شود» در بخش نمایش‌های نیمه‌شب حضور داشت. از معروف‌ترین آثار او می‌توان به «لاستیک» یک کمدی ترسناک در صحرای کالیفرنیا اشاره کرد. «شش‌پا» هم نخستین نمایش خود را در ساندنس تجربه کرد و «پوست گوزن» در بخش ۲ هفته کارگردانان جشنواره کن با تحسین روبه‌رو شد.